

**MASS-MEDIADA IJTIMOIIY MUAMMOLARNI YORITILISHIDA
POLEMIKANING O‘RNI**<https://doi.org/10.5281/zenodo.10199283>**Abdusattorova Feruza Dilmurodovna**O‘zbekiston Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar
Universiteti magistranti

Annotatsiya: Bu maqola mass-mediada ijtimoiy muammolarni o'rtaga chiqarishda polemikaning o'rnini ko'rsatadi. Mass-media, jamiyatda ijtimoiy muammolar haqida fikrlarni o'rnatish, muloqotlarni mustahkamlash va demokratik qarashlarni oshirishda muhim rol o'ynaydi. Polemika, o'z fikrini bildirish, muhokamalar va javoblar o'rnatish, o'zgaruvchan fikrlarni rivojlantirish va jamiyatdagi demokratik qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish imkonini beradi. Maqolada mass-mediadagi polemikaning o'ziga xos xususiyatlari va demokratik munosabatlar, pluralizm va fikr bildirish huquqi muhim masalalar sifatida ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: mass-media, ijtimoiy muammolar, polemika, muloqotlar, fikr bildirish, demokratik qarashlar, pluralizm, tahlil, jurnalizm, o'zgarishlar.

Abstract. This article examines the role of controversy in the media coverage of social problems. The media play an important role in shaping opinions on social issues in society, strengthening dialogue and raising democratic attitudes. Controversy allows one to express one's opinion, establish discussions and responses, develop changing opinions, and build democratic support in society. The article shows the features of controversy in the media and democratic relations, pluralism and the right to express opinions as important issues

Keywords: media, social problems, controversy, dialogues, expression of opinion, democratic views, pluralism, analysis, journalism, change.

Mass-mediada ijtimoiy muammolarni yoritish, bugungi dunyoda ahamiyatli bir masala bo'lib, insonlar o'rtasidagi muhim muloqot tizimi hisoblanadi. Mass-media, xabarnoma va telekanallar, internet portallari, ijtimoiy tarmoqlar va boshqa vositalar orqali ijtimoiy muammolarni o'rtaga chiqarish va o'zaro o'zaro muhokamalarni o'rnatishda muhim ahamiyatga ega.

Ijtimoiy muammolar, o'z navbatida, davlat siyosati, ijtimoiy-ijtimoi islohotlar, iqtisodiyot, madaniyat, dinshunoslik va boshqalar kabi bir nechta sohalar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Bu muammolar qo'shimcha muhokamalar, ko'rsatmalar va tartibotlar bilan birgalikda o'rnatiladi. Bu ko'rsatmalar va muhokamalar jamiyatda

g'alaba qozonadigan masalalarni yoritish, tushunish va uchratishning asosiy usuli sifatida xizmat qiladi.

Mass-mediadagi polemika, muhokamalarni o'rtatishda muhim vazifani bajaradi. Bu xususiyat bilan xizmat qiladigan mass-mediadagi polemika, qo'shimcha fikrlar va tushuntirishlar yoritish orqali jamiyatda turli muammolar haqida umumiy qarashlarni o'zgartirishga imkoniyat beradi. Polemika orqali, muhokamalar bir-biriga o'z fikrini bildirish, bu fikrlarni o'z vaqtida takrorlash va mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Ushbu amal, jamiyatda ijarador fikrlar, ko'rsatmalar va tajribalar tiklanishi bilan natijalanadi.

Polemika mass-medianing o'ziga xos xususiyatlari bilan ajralib turadi. Mass-mediada ko'proq kuzatuvchi fikr yozuvchilari, siyosat tahlillari, bloggerlar, yangilik mukofotlari, yangi yo'nalishlarni o'rganishga ajralib turadigan o'qituvchilar va boshqalar mavjud. Ularning yangiliklari va tahlillari jamiyatda qiziqishlarni o'zgartirishi, muhokamalar va javoblar o'rnatish uchun imkoniyat yaratishi mumkin. Bu esa, ijtimoiy muammolar haqida ko'proq fikr bildirish, yangi g'oyalar o'zgartirish va butun jamiyat manfaatlarini kengaytiradi.

Mass-mediada ijtimoiy muammolarni yoritishda polemika, jamiyatning demokratik o'zaro munosabatlarini mustahkamlashga va mustahkamlikni ta'minlashga yordam beradi. O'z fikrini bildirish va boshqa fikrlarni eshitish imkonini beradigan polemika, jamiyatda demokratiya, erkin fikr bildirish va boshqa muhim tamoyillarni mustahkamlashga olib keladi. Bu esa jamiyatda sog'lom tartib, demokratik qo'llab-quvvatlash va ijtimoiy dalillarga ega bo'lish imkonini beradi.

Polemika, mass-mediada ijtimoiy muammolarni o'rtaga chiqarishda eng muhim vosita sifatida hisoblanadi, chunki bu orqali o'zgaruvchan fikrlar va tushuntirishlar jamiyatda boshqalar bilan munosabatlarni takomillashtirishi, yangi yondoshlarning ko'rishini kuchaytirishi va ko'ngillar orasida muloqotni o'zgartirishi mumkin. Bu esa jamiyatdagi har qanday olaylar va muammolarni muxlislarning izohlarini eshitish va qabul qilish orqali tahlil qilish imkonini beradi.

Shuningdek, mass-mediadagi polemika ijtimoiy muammolarni kengaytirishga yordam beradi va ko'rsatilgan masalalar bo'yicha jamiyatning diqqatini jalb qiladi. Bu, jamiyatning ochiq, ko'pstimulli va maslahatli muhokama jarayonida qatnashishga imkoniyat yaratadi. Polemika orqali, muhokamalar ortidan yangi tahlillar va yondoshlar paydo bo'ladi, shuningdek, muammolarni o'rtaga chiqarishning yanada sodda va zamonaviy usullarini qo'llashga imkon beradi.

Biroq, mass-mediadagi polemika hamda ijtimoiy muammolarni yoritishda maqsad va qoidalar bo'yicha muhim muhokama o'tkazish zarur. Odatda, polemika muhokamasida ma'lum bir etik va obro'li raqamlar qatnashadi, shuning uchun

jurnalizmning qoidalariga amal qilish, yagona fikr o'rtasida muxlislarni qo'llab-quvvatlash va haqiqiy ma'lumotlarga ega bo'lish zarur. Polemika bilan birga, hech qachon insonlarni tanqidlash, shaxsiy xususiyatlarga qarshi kurashish yoki g'alaba qozonishga olib kelmaslik kerak.

Umumiy hisobda, mass-mediada ijtimoiy muammolarni yoritishda polemikaning o'rni jamiyatning o'zaro muloqot, demokratiya va muhokama huquqiga o'tkan muhim vositalardan biri sifatida hisoblanadi. Polemika, o'z fikrini bildirish, muhokamalar va javoblar o'rnatish orqali jamiyatda yangiliklarni o'rgatish, muammolar haqida o'ylash va tahlil qilishni oshiradi. Bu esa o'zaro tushuntirish, savollar o'rnatish va jamiyatning demokratik qarashlarni mustahkamlashga imkon beradi.

Mass-mediadagi polemika orqali o'zgaruvchan va to'g'ri fikrlar paydo bo'ladi. Bu fikrlar jamiyatda kelajakda o'zgarishlar amalga oshirishga, muammolarni bartaraf etishga va yangi yo'nalishlarni kengaytirishga olib keladi. Polemika, zamonaviy dunyoda yangiliklar, ideyalar va g'oyalar bilan jamiyatning ro'y berishini, o'zini rivojlantirishini va yangilanishini ta'minlaydi.

Bundan tashqari, mass-mediadagi polemika o'z ichiga jamiyatning o'ziga xos tajribalarini, taassurotlarini va qiziqishlarini o'zgartirishni imkon qiladi. Polemika muhokamasida ahamiyatli savollar ortiqcha ko'zdan kechiriladi, jamiyatning ko'ngillari o'zgaradi va o'z fikrini bildirish imkoniyati beriladi. Bu esa o'zaro muloqotni mustahkamlash, o'z fikrini ifoda qilishda ozodlik, demokratik qo'llab-quvvatlash va insoniyatga qarshi muhofaza ruhini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Biroq, mass-mediadagi polemika hamda ijtimoiy muammolarni yoritishda mas'uliyat va obro'ni saqlash zarur. Jurnalizmning etik prinsiplari va obro'li raqamlarga amal qilish, haqiqiy ma'lumotlarni o'rtaga chiqarish, tanqidiy fikrlarni adolatli va haqiqiy tarzda ifoda qilish muhimdir. Polemika tashvishlarni yechish va jamiyatning yagona fikrini rivojlantirish uchun vosita bo'lib, g'alaba qozonishga olib kelmasligi kerak.

XULOSA

Jamiyatning yangi vazifalari, muammolari va o'zgarishlari bilan birga mass-media ham yanada rivojlanmoqda. Polemikadagi o'zgartiruvchanlik va qarashlarni o'zgartirish va o'zaro ko'rsatish o'rtasidagi munosabatlarning o'ziga xos usuli va roli jamiyatda ortiqcha e'tibor talab etadi. Mass-mediadagi polemika, jamiyatda muammolarni yoritish, o'zaro muloqot va tahlil jarayonlarini yanada mustahkamlashga yordam beradi.

Mass-mediadagi polemika, jamiyatning pluralistikligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Bir nechta fikrlar, o'zaro qarashlar va ko'rsatmalar jamiyatda

ko'pgina muammolar va muhokamalar bo'yicha tahlil qilinadi. Bu esa jamiyatning taraqqiyotida katta muhim ahamiyatga ega bo'ladigan kelajakni shakllantirishga yordam beradi. O'z fikrini bildirish va boshqalarning fikrini eshitishning o'zaro ta'sir ko'rsatish imkoniyati jamiyatning o'ziga xosliklari va boshqaruv tizimini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Polemikaga o'rtacha tashvishlar va tanqidlar bo'lishi jihatidan jamiyat uchun zarurdir. Bu, fikr tartibini ta'minlayadigan, muhokamalarni yanada chuqur tahlil qiladigan va maslahatlarga asoslangan qarashlarni o'rnatishga olib keladi. Polemika orqali o'zgarishlarni kengaytirish va yaxshilashda o'z muhim ahamiyatini o'zgartiradi, chunki bu jarayonda muhokama o'z muhim rol o'ynaydi va jamiyatning o'zaro kelishuvi va majburiyatlarini aniqlaydi.

Mass-mediadagi polemika, jamiyatda diqqat va murojaat qozondirishning muhim vositalaridan biridir. Muammolarni yoritish, maslahatlarga e'tibor berish va jamiyatning o'zaro munosabatlarini mustahkamlash, odamlarni qayta ko'zdan kechirish va yangi tahlillar o'rnatish jarayonlarini oshiradi. Bu esa jamiyatning o'zini yangilashga, muammolarni hal qilishga va yengilmas fikrlarni qo'llashga imkon beradi.

Mass-mediadagi polemika, jamiyatda qarashlar, tushuntirishlar va ko'rsatmalar jarayonida tarqaladi. Bu, ijtimoiy muammolarni o'rta chiqarishda muhim bir vosita sifatida hisoblanadi.

REFERENCES

1. Mirziyoyev Sh.M. Matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlariga. www.uza.uz 2017 yil 27-iyun.
2. Tandiqlik bor, munosabat yo'q. Demak hammasi to'g'ri ekan-da?!- Abdulla Aripov selektorda tashkilotlar tanqidlariga sukut saqlashi haqida gapirdi. www.kun.uz 30.07.2019
3. Ahatova I. —Saida Mirziyoyeva: << Axborot xizmatlarini tizimini tubdan takomillashtirish lozim!>> <http://uza.uz/oz/society/saida-mirziyeeva-akhborotkhizmatlari-tizimini-tubdan-takomi-28-05-2019> ||
4. O'zbekiston Respublikasining —Ommaviy axborot vositalari to'g'risidagi qonuni (yangi tahriri). — www.lex.uz
5. Prezident OAV xodimlarini tabrikladi va professionallikga chaqirdi. <https://www.gazeta.uz/oz/2020/06/26/president-media/>
6. O'zbekiston Respublikasining —Axborot erkinligi prinsiplari va kafolatlari to'g'risidagi qonuni. /Axborot va axborotlashtirishga oid normativ-huquqiy hujjatlar to'plami. —T.: Adolat, 2008.

7. O'zbekiston Respublikasining —Ommaviy axborot vositalari to'g'risidagi (yangi tahriri) qonuni. /Axborot va axborotlashtirishga oid normativ-huquqiy hujjatlar to'plami. –T.: Adolat, 2008.
8. Muratova, N. (2022). Mass Media in State Strategic Programs of Information Society Development in Different Countries. *International Journal of Social Science Research and Review*, 5(4), 56-61.
9. Muratova, N. (2022). The Online Media Environment as a Part of the Global Information Market: Analysis of Structure and Development Trends. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 9(4), 1-6.